

فرهنگستان علوم پزشکی ایران
رئیس

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۸/۰۶
شماره:
پوست: ۱۰/۲۱۲۷
دارد

"سرمایه‌گذاری برای تولید (مقام منظم رهبری)"

برادر ارجمند جناب آقای دکتر محمدرضا ظفرقندی
وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
برادر ارجمند جناب آقای دکتر حسین سیمایی صراف
وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری
برادر ارجمند جناب آقای دکتر سید رضا رئیس کرمی
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی تهران
برادر ارجمند جناب آقای دکتر محمد اسماعیل قیداری
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
برادر ارجمند جناب آقای دکتر نادر توکلی
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی ایران
سلام علیکم

با احترام، به پیوست مکاتبه شماره ۴۰۴۸۰۵ مورخ ۱۴۰۴/۰۸/۳، جناب آقای دکتر سید کاظم فروتن رئیس محترم همایش خانواده و سلامت جنسی، مبنی بر ارائه تعریفی جامع و بومی از "سلامت جنسی" و همچنین نامه حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای فلاح زاده رئیس محترم هیئت امناء مرکز موضوع شناسی احکام فقهی در خصوص تأیید تعریف فرهنگستان علوم پزشکی از "سلامت جنسی" جهت استحضار و هر گونه اقدامی که صلاح می‌دانید تقدیم می‌شود.

دکتر سید علیرضا مرندی

جناب آقای دکتر مرندي

رئيس محترم فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

با سلام،

احتراماً باستحضار می رساند هفتمین همایش خانواده و سلامت جنسی در اول و دوم آبان ماه سال جاری برگزار گردید. بخشی از این همایش که به تعریف سلامت جنسی اختصاص یافته بود به تبیین تعریفی جامع و بومی از سلامت جنسی پرداخت که حاصل تشکیل کارگروهی در فرهنگستان علوم پزشکی با حضور متخصصان و کارشناسان این حوزه بود و با کسب نظرات مرکز موضوع شناسی احکام فقهی این تعریف جمع بندی و نهایی شد و خوشبختانه مقاله مرتبط با این موضوع در مجله علمی پژوهشی فرهنگ و ارتقاء سلامت نیز مورد پذیرش قرار گرفت. با این تعریف فصلی جدید در مباحث سلامت جنسی بر اساس معیارهای انسانی- اسلامی در کشور گشوده خواهد شد تا منبهد بدون استناد به مفاهیم غربی مغایر با آموزه های دینی، مورد رجوع متخصصین و پژوهشگران این حوزه قرار گیرد. بدینوسیله ضمن تشکر و قدردانی فراوان از فرهنگستان علوم پزشکی و بخصوص شخص حضرتعالی که ضمن حمایت از این امر مهم در برگزاری جلسات کارشناسی مشارکت موثر نمودید، خواهشمند است در خصوص اطلاع رسانی از خروجی این همایش که به پیوست تقدیم می گردد به مسئولین ذیربط علی الخصوص تولیت نظام سلامت کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه های علوم پزشکی و همچنین وزارت علوم تحقیقات و فناوری اقدامات مقتضی مبذول گردد.

با تشکر

دکتر سید کاظم فروتن
رئيس همایش

بسمه تعالی

تعریفی بومی از سلامت جنسی: رویکردی برای ارتقاء سلامت جنسی در ایران

مقدمه و ضرورت:

خانواده بعنوان نخستین نهاد اجتماعی از نقش بی بدیلی در حفظ و تأمین سلامت فرد و جامعه برخوردار است و حفظ کیان آن از ارزشمندترین و اساسی ترین ضرورت‌های دینی و اجتماعی تلقی می شود. از جمله عواملی که به بقای خانواده کمک شایانی می کند سلامت جنسی و کارکرد مناسب آن در چارچوب خانواده است. در جوامعی با ریشه‌های عمیق دینی، فرهنگی و اخلاقی، پذیرش بی قید و شرط تعاریف بین المللی در مورد سلامت جنسی می‌تواند منجر به تعارضات جدی و آسیب‌های اجتماعی مختلفی شود. از این رو تدوین یک تعریف علمی و بومی برای سلامت جنسی که با ارزش‌ها و مبانی فکری جامعه سازگاری داشته باشد و مانع ترویج فرهنگ ضد خانواده غربی و بی بندوباری های جنسی گردد، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

تعریف پیشنهادی انجمن علمی سلامت خانواده ایران با موضوع سلامت جنسی در جلسات کارگروهی که با حضور متخصصین و صاحب‌نظران ارولوژی، روانپزشک، زنان، روانشناس و مسئولین مرکز موضوع شناسی احکام فقهی در فرهنگستان علوم پزشکی تشکیل شده بود مورد بحث و بررسی قرار گرفت و در تاریخ ۱۴۰۴/۶/۱۷ با اصلاحات انجام شده به تأیید فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران رسید. این تعریف هر پنج سال یکبار قابل بازبینی است. همچنین تعریف بصورت مقاله ای تحت عنوان " تعریف بومی از سلامت جنسی، رویکردی برای ارتقاء سلامت جنسی در ایران در نشریه علمی - پژوهشی فرهنگ و ارتقای سلامت دوره نهم، شماره دوم، تابستان ۱۴۰۴، چاپ گردید. نویسندگان مقاله به شرح زیر می باشند:

محمدباقر صابری زعفرندی ۱، سیدکاظم فروتن ۲*، اکرم قربعلی ۳، بهمن متین پور ۳

۱. استاد، دانشکده علوم رفتاری و سلامت روان، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

۲. *نویسنده مسئول: دانشیار، دانشکده پزشکی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران skf356@yahoo.com،

۳. استادیار، گروه خانواده و سلامت جنسی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران

تعريف سلامت جنسی:

سلامت جنسی، وضعیتی از بهزیستی روانشناختی، عاطفی، جسمی و اجتماعی زن و مرد در برقراری رابطه جنسی هدفمند، ایمن، به موقع و آرامش دهنده با همسر خود است که هیچ یک در معرض اکراه، اجبار، تحقیر و خشونت قرار نگیرند. سلامت جنسی همراه با رضایت از هویت جنسیتی بوده و صرفاً به معنای نبود بیماری یا اختلال عملکرد نیست و با اعتقادات مذهبی، هنجارهای فرهنگی و قانونی جامعه، حفظ حقوق جنسی زوجین و رعایت اخلاق انسانی همسو می باشد.

@@@

Definition of Sexual Health:

Sexual health is a state of psychological, affective, physical and social well-being of men and women in establishing a purposeful, safe, timely, and soothing sexual relationship with their spouse, in which neither is exposed to reluctance, coercion, humiliation and violence.

Sexual health is accompanied by satisfaction with gender identity and is not merely the absence of disease or dysfunction; it aligns with religious beliefs, cultural and legal norms of society, the preservation of spouses' sexual rights, and adherence to human ethics.

@@@

مفهوم الصحة الجنسية:

الصحة الجنسية هي حالة من الرفاهية النفسية، والعاطفية، و الجسمية، و الاجتماعية لكل من الرجل و المرأة عند ممارسة علاقة جنسية هادفة، و آمنة في الوقت المناسب بحيث يأنس مع شريك الحياة الزوجية دون تعرض أي منهما لأي نوع من الإكراه، أو الإجبار، أو الإهانة، أو العنف.

الصحة الجنسية تتناسب مع الرضا من الهوية الجنسية و ليست منحصرة على غياب المرض أو الخلل الوظيفي و إنها تتناغم مع المعتقدات الدينية، و المعايير الثقافية و القانونية الآمنة في المجتمع و الحفاظ على الحقوق الجنسية للزوجين و الخلق الإنساني.

پیوست:

برای تبیین بهتر مفاهیم و واژگان به کار رفته در تعریف بومی شده، برخی واژگان کلیدی به لحاظ فنی و مفهومی به شرح زیر توضیح داده می‌شوند تا درک و کاربرد آن‌ها تسهیل گردد.

سلامت: براساس تعریف سازمان بهداشت جهانی، مفهوم سلامت، به وضعیتی از رفاه و آسایش جسمی، روانی، و اجتماعی اطلاق می‌گردد و صرف نبود بیماری یا ناتوانی جسمی نمی‌تواند به معنای سلامتی کامل باشد.

بهزیستی جسمی: بهزیستی جسمی در سلامت جنسی به معنای حالت بهینه جسمانی است که شامل نبود بیماری، اختلال عملکرد یا ناتوانی‌های مرتبط با توانایی جنسی می‌شود. حفظ این بهزیستی مستلزم مراقبت‌های پزشکی منظم، آگاهی فرد نسبت به وضعیت جسمانی خود، انجام اقدامات پیشگیرانه و پایش بیماری‌های مقاربتی و واکنش مناسب و به‌موقع به تغییرات جسمی مرتبط با عملکرد جنسی در چارچوب مداخلات پزشکی می‌باشد.

بهزیستی روانشناختی: بهزیستی روانشناختی در سلامت جنسی به معنای شکوفایی و عملکرد مثبت فرد در این حوزه است و شامل توانایی تنظیم رفتار جنسی و اتخاذ تصمیمات آگاهانه و مسئولانه در چارچوب ارزش‌ها و هنجارهای قانونی، فرهنگی و مذهبی جامعه؛ داشتن روابط مثبت مبتنی بر اعتماد و صمیمیت با همسر؛ توانایی مدیریت چالش‌ها و فرصت‌های مربوط به سلامت جنسی به شیوه‌ای سالم؛ و تلاش جهت بهبود مداوم در ابعاد مختلف زندگی جنسی می‌شود. این مؤلفه‌ها به فرد کمک می‌کنند تا سلامت روانی پایدار در این حوزه از زندگی خود را حفظ کند.

بهزیستی عاطفی: به حالتی کلی و مثبت از تجربیات عاطفی و احساسی، و ارزیابی‌های شناختی فرد از آن تجربیات اشاره دارد که با غالب بودن احساسات مثبت نسبت به احساسات منفی زیرساخت رضایتمندی از زندگی جنسی، احساس معنا و هدفمندی در روابط جنسی سالم را فراهم می‌آورد.

بهزیستی اجتماعی: بهزیستی اجتماعی حالتی است که فرد در آن ضمن رعایت عرف و هنجارهای پذیرفته شده جامعه در مورد امور جنسی، حس تعلق و همبستگی با همسر، خانواده و محیط اجتماعی خود را تجربه می‌کند. در این حالت، فرد در چارچوب روابط سالم، حمایتگر و مشارکتی با همسر و خانواده قرار دارد، تفاوت‌ها را می‌پذیرد، نقش مثبت خود را در خانواده و اجتماع ایفا می‌کند و حقوق و نیازهای جنسی خود، همسر و دیگر اعضای جامعه را محترم می‌شمارد، به گونه‌ای که انسجام و هماهنگی معناداری میان فرد، خانواده و اجتماع برقرار باشد.

زن و مرد: بر اساس این تعریف رابطه جنسی سالم تنها بین دو جنسیت زن و مرد تایید می‌شود و ارتباط جنسی زن با زن یا مرد با مرد به عنوان مخل سلامت جنسی افراد شناخته می‌شود.

هدفمند: هدفمند بودن در روابط جنسی به معنای برنامه‌ریزی و توجه منطقی به رعایت اصول این روابط در زندگی مشترک است که آن را از بیهوده‌گی خارج کرده و در مسیر سازندگی و سعادت بشر قرار می‌دهد.

ایمن: ایمن بودن به معنای حفظ مصونیت از هر گونه مخاطرات جسمی، روانی و اخلاقی در روابط جنسی است. همچنین موافقت آگاهانه، آزادانه و مشتاقانه هر یک از همسران برای هرگونه فعالیت جنسی ضروری تلقی شده و تصمیم‌گیری بدون اجبار یا تهدید برای مشارکت در این رابطه الزامی است.

به‌موقع: رابطه جنسی به‌موقع، زمانی برقراری می‌شود که زوجین بر اساس نیازهای متقابل یکدیگر و در چارچوب ارزش‌های اخلاقی، دینی و اجتماعی جامعه، زمان‌بندی مناسب و هماهنگی لازم در انجام روابط جنسی را در طول زندگی مشترک رعایت کنند؛ به گونه‌ای که نیازهای جنسی و عاطفی آن‌ها برطرف و از آسیب‌های جسمی و روانی جلوگیری شود.

آرامش‌دهنده: با توجه به اینکه پایه‌های اصلی یک رابطه جنسی سالم و متعهدانه بر اساس محبت، صداقت، اعتماد و وفاداری استوار است، رابطه جنسی فراتر از یک رابطه جسمی بین زن و مرد خواهد بود و بدین ترتیب، تأثیر عوامل روانی در ایجاد آسودگی خاطر زوجین در ارتباط‌های جنسی به رسمیت شناخته می‌شود.

همسر: واژه همسر تأکیدی است بر اینکه هر نوع رابطه و ارضای جنسی بی‌قید و شرط و خارج از محدوده ازدواج زن و مرد، انحراف جنسی، ناهنجار و غیراخلاقی تلقی می‌گردد.

اکراه: هر نوع رفتار جنسی که با عدم تمایل جدی یکی از زوجین توأم باشد، مخل سلامت جنسی محسوب می‌گردد.

اجبار، تحقیر و خشونت: به هرگونه رفتار آزاردهنده جسمی، روانی، جنسی یا کلامی اشاره دارد که کرامت انسانی و عزت نفس فرد را کاهش داده، و/یا رضایت آزادانه و آگاهانه فرد را در روابط جنسی مختل کند و محیطی ناامن و نامطلوب برای روابط جنسی سالم ایجاد نماید.

هویت جنسیتی: هویت جنسیتی یک حالت روانشناختی است که نمایانگر احساس فرد از مرد یا زن بودن خود می‌باشد و در حالت طبیعی با جنسیت جسمانی فرد منطبق است.

بیماری یا اختلال عملکرد: شامل یک وضعیت غیرطبیعی خاص است که بر ساختار یا عملکرد تمام یا بخشی از پیکره انسان تأثیر منفی گذاشته و ممکن است باعث اختلال در کارکرد فرایندهای بدن شود.

اعتقادات مذهبی: به تأثیر آموزه‌های دینی بر نگرش و رفتار فرد در امور جنسی اشاره دارد که نقش مؤثری در شکل‌گیری روابط زوجین ایفا می‌کند.

هنجارهای فرهنگی: مجموعه‌ای از قواعد و ارزش‌های پذیرفته شده در جامعه است که چارچوبی برای رفتارهای جنسی سالم و اخلاقی ایجاد می‌کند و بر حفظ کرامت فردی و تعهد به خانواده تأکید دارد.

هنجارهای قانونی: شامل قواعد و قوانین رسمی است که حق افراد برای برخورداری از رابطه جنسی بهداشتی، نشاط‌بخش و مسئولانه در چارچوب ازدواج مرد و زن را به رسمیت می‌شناسد و چارچوبی حقوقی برای حمایت از سلامت جنسی فراهم می‌آورند.

اخلاق انسانی: اخلاق انسانی مجموعه‌ای از اصول و ارزش‌های اخلاقی است و سعادت حقیقی انسان را هدف قرار می‌دهد که مورد تأیید و تأکید تمامی ادیان الهی است و بر احترام به کرامت و شخصیت انسان تأکید دارد.

حفظ حقوق جنسی زوجین: تأمین نیازهای جنسی همسر و تکالیفی که هر یک از زوجین از نظر جنسی نسبت به دیگری دارند، جزء حقوق جنسی زوجین و مسئولیت دینی و اخلاقی آنها نسبت به هم محسوب می‌گردد.

بسم الله
مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)

شماره: ۴۰۴/ص/۱۶۶

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۶/۱۸

پیوست ندارد

«قلاً مسئله موضوع شناسی یک خلا بود...»

اگر دستگاه موضوع شناسی ما فعال باشد... دیگر این اشکالات از بین می رود.»

حضرت مستطاب جناب آقای دکتر سید علیرضا مرندی (زید عزه)

رئیس محترم فرهنگستان علوم پزشکی

سلام علیکم

با احترام و تبریک میلاد مسعود پیامبر اکرم، حضرت محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله) عطف به نامه شماره ۱۰/۱۸۴۲ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۷

در خصوص تعریف ارائه شده نسبت به «سلامت جنسی»:

سلامت جنسی وضعیتی از بهزیستی روانشناختی، عاطفی جسمی و اجتماعی زن و مرد در برقراری رابطه جنسی هدفمند، ایمن، به موقع و آرامش دهنده با همسر خود است که هیچ یک در معرض اکراه، اجبار، تحقیر و خشونت قرار نگیرند. سلامت جنسی همراه با رضایت از هویت جنسی بوده و صرفاً به معنای نبود بیماری یا اختلال عملکرد نیست و با اعتقادات مذهبی، هنجارهای فرهنگی و قانونی جامعه، حفظ حقوق جنسی زوجین و رعایت اخلاق انسانی همسو می باشد.

به استحضار می رساند:

«تعریف مذکور، مخالفتی با مبانی دین اسلام و احکام شرعی ندارد و قابل قبول است؛ اگرچه از جهت فنی قابل بازنگری و اصلاح است.»

باتشکر

محمد حسین فلاح زاده

مرکز موضوع شناسی احکام فقهی

مستند